

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 7 czerwca 2019 r.

Znak: WK-610/3/4/19

Pan
Marian Pawlas
Wójt Gminy
Suszec

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 25 lutego do 26 marca 2019 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej w **Urzędzie Gminy Suszec** za okres od 1 stycznia 2015 r. do 26 marca 2019 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 8 kwietnia 2019 r. którego jeden egzemplarz pozostawiono w kontrolowanej jednostce.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W zakresie przygotowania i przeprowadzenia w latach 2017 - 2018 r. trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego dokonano opisanie warunków udziału w postępowaniu w zakresie posiadanej przez wykonawców wiedzy i doświadczenia z naruszeniem art. 22 ust. 1a w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanymi przepisami, zamawiający określa warunki udziału w postępowaniu oraz wymagane od wykonawców środki dowodowe w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiający ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia, w szczególności wyrażając je jako minimalne poziomy zdolności. Opis warunków udziału w postępowaniu powinien być związany z przedmiotem zamówienia oraz proporcjonalny do przedmiotu zamówienia, zamawiający natomiast zobowiązany jest do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w sposób zapewniający uczciwą konkurencję i równe traktowanie wykonawców.*

Zamawiający opisując w SIWZ warunki udziału w postępowaniu w zakresie zdolności technicznej i zawodowej założył, iż uzna warunek za spełniony, jeżeli wykonawca wykaże wykonanie nie wcześniej niż w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy to w tym czasie – wymagane minimum: wykonanie co najmniej jednego zamówienia polegającego na budowie /przebudowie /remoncie drogi o nawierzchni z kostki betonowej w sposób należyty oraz zgodnie z zasadami sztuki budowlanej i prawidłowo ukończone. Zakres wykazanych robót musi obejmować wykonanie pełnej konstrukcji drogi, chodnika, parkingu lub placu: podbudowy i nawierzchni z kostki betonowej lub płyt betonowych pełnych lub ażurowych na powierzchni odpowiednio 150 m², 280 m² oraz 900 m².

Tym samym zamawiający ograniczył możliwość spełnienia ww. warunku ubiegania się o zamówienie do ograniczenia konkurencji poprzez żądanie realizacji robót przy użyciu kostki z określonego materiału. Kostka betonowa stanowi jeden z rodzajów kostki brukowej, która (obok betonowej) występuje również w postaci kostki kamiennej.

Powyższe dotyczyło następujących postępowań pn.:

- „Przebudowa ul. Cichej w Suszcu” – Etap II przeprowadzonego w 2018 r.,
- „Przebudowa ul. Cichej w Suszcu” – Etap I, przeprowadzonego w 2017 r.,
- „Przebudowa fragmentu ul. Tęczowej w Rudziczce wraz z odwodnieniem na odcinku o długości około 650 mb” przeprowadzonego w 2017 r.,

Za opis warunków udziału w postępowaniu odpowiedzialni byli Główny Specjalista ds. zamówień publicznych oraz Kierownik Referatu Infrastruktury Technicznej i Inwestycyjnej. Protokoły postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego zatwierdził p. Marian Pawlas – Wójt Gminy Suszec.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Suszec biorącymi udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych w szczególności w zakresie opisu warunków udziału w postępowaniu stosownie do art. 22 ust 1 a w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- Do dnia kontroli nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności wykazanych przez podatników danych w deklaracjach na podatek od nieruchomości oraz informacjach o nieruchomościach i obiektach budowlanych, gruntach, lasach oraz nie wezwano tych podatników do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w nich zawartych. Powyższym naruszono art. 272 pkt 3, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanymi przepisami, organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, w razie

wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

Ponadto, organ podatkowy nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia u podatników kontroli podatkowej, o której mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z przytoczonym przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzić kontrolę podatkową u podatników. W myśl art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Na nieruchomościach zajmowanych przez podatników znajdowały się budowle w postaci parkingów i ogrodzeń, wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej, których podatnicy nie deklarowali w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości, informacjach.

Powyższe dotyczyło:

✓ podatników osób prawnych o nr kart kontowych – 1/54 i 1/74 oraz 1/41, 1/1, którzy wykazali w deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2015 - 2019 grunty, budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej oraz o nr karty kontowej 1/94 i 1/95, który wykazał w deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2015 - 2019 grunty, a nie deklarowali do opodatkowania będących w ich posiadaniu budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W wyniku wizji lokalnej stwierdzono, że na nieruchomościach gruntowych powyższych podatników o numerach kart kontowych: 1/54 i 1/74, 1/94 i 1/95, 1/1 zajętych pod działalność gospodarczą zostały urządzone utwardzone parkingi, wyłożone kostkami brukowymi (tzw. puzzlami, sześciokątnymi) oraz nawierzchnią asfaltową, a ponadto nieruchomości te zostały ogrodzone, a na nieruchomościach gruntowych podatnika o nr karty kontowej 1/41 zajętych pod działalność gospodarczą zostały urządzone utwardzone parkingi, wyłożone kostkami brukowymi (tzw. puzzlami), kostkami ażurowymi oraz nawierzchnią asfaltową.

✓ podatnika o nr karty kontowej – 16/323 (osoby fizycznej prowadzącej działalność handlową), który w złożonej do Urzędu Gminy w Suszcu w dniu 2 czerwca 2016 r. korekcie informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, gruntach, lasach, wykazał do opodatkowania m.in. grunty oraz budynki zajęte na działalność gospodarczą, natomiast nie deklarował budowli.

✓ podatnika o nr karty kontowej – 6/1302 (osoby fizycznej prowadzącej działalność handlowo-usługową), który w złożonej do Urzędu Gminy w Suszcu w dniu 15 września 2016 r. informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, gruntach, lasach, wykazał do opodatkowania grunt orny, a następnie w korektach tych informacji złożonych 23 sierpnia 2017 r., 14 stycznia 2019 r. do Urzędu Gminy w Suszcu na lata 2017, 2019 wykazał również do opodatkowania grunt i budynek zajęte na działalność gospodarczą. Podatnik nie deklarował natomiast budowli.

Podczas wizji lokalnej stwierdzono, że na nieruchomościach gruntowych zajętych pod działalność gospodarczą, powyższych podatników o nr kart kontowych 16/323, 6/1302 zostały urządzone utwardzone parkingi, wyłożone kostkami brukowymi (tzw. puzzlami), a ponadto całość była ogrodzona.

✓ podatnika o nr karty kontowej – 13/152 (osoby fizycznej prowadzącej działalność handlową), który w złożonych 18 stycznia 2013 r., 11 czerwca 2018 r. do Urzędu Gminy w Suszcu informacjach o nieruchomościach i obiektach budowlanych, gruntach, lasach, wykazał do opodatkowania m.in. grunt i budynek zajęte na działalność gospodarczą.

✓ podatnika o nr karty kontowej – 5/232 (osoby fizycznej prowadzącej działalność handlowo-usługową), dla którego organ podatkowy na lata 2015 - 2018 (do czerwca) wydawał dla podatnika nakazy płatnicze w sprawie wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego obejmujące w przedmiocie opodatkowania grunty i budynki mieszkalne zajęte na działalność gospodarczą, garaż oraz budynki pozostałe, grunty pozostałe, łąki i pastwiska. W dniu 22 czerwca 2018 r. podatnik złożył do Urzędu Gminy w Suszcu, korektę informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, gruntach, lasach, w której wykazał do opodatkowania m.in. grunty i budynki zajęte na działalność gospodarczą, natomiast nie deklarował budowli.

✓ podatnika o nr karty kontowej – 6/1240 (osoby fizycznej prowadzącej działalność handlową), który w złożonych do Urzędu Gminy w Suszcu w dniach 18 czerwca 2012 r. informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, gruntach, lasach oraz 4 grudnia 2018 r. korekcie informacji wykazał do opodatkowania m.in. grunt oraz budynek mieszkalny zajęte na działalność gospodarczą, natomiast nie deklarował budowli.

✓ podatnika o nr karty kontowej – 2/228 (osoby fizycznej prowadzącej działalność handlową – usługową), dla którego organ podatkowy na lata 2015 - 2019 wydawał dla podatnika decyzje w sprawie wymiaru podatku od nieruchomości, obejmujące w przedmiocie opodatkowania grunty oraz budynki zajęte na działalność gospodarczą, grunty pozostałe, bez budowli. Decyzje były wydawane na podstawie złożonej przez podatnika w Urzędzie Gminy w Suszcu w dniu 20 stycznia 2014 r. korekty informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, gruntach, lasach, w której wykazał do opodatkowania m.in. grunty oraz budynki zajęte na działalność gospodarczą, nie zadeklarował natomiast budowli.

✓ podatnika o numerze karty kontowej – 1/578 (osoby fizycznej prowadzącej działalność handlową), który w złożonej w dniu 13 grudnia 2016 r. do Urzędu Gminy w Suszcu, informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, gruntach, lasach, wykazał do opodatkowania m.in. grunt i budynek mieszkalny zajęte na działalność gospodarczą, natomiast nie deklarował budowli.

✓ podatnika o numerze karty kontowej – 4/696 (osoby fizycznej prowadzącej działalność handlową – usługową), który w złożonej w dniu 23 lutego 2018 r. do Urzędu Gminy w Suszcu, informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, gruntach, lasach, wykazał do opodatkowania m.in. grunt i budynek zajęte na działalność gospodarczą, nie zadeklarował natomiast budowli.

Podczas wizji lokalnej stwierdzono, że na nieruchomościach gruntowych zajętych pod działalność gospodarczą ww. podatników o nr kart kontowych 13/152, 5/232, 6/1240, 2/228, 1/578, 4/696 zostały urządzone utwardzone parkingi, wyłożone nawierzchnią asfaltową.

Wizja lokalna na ww. nieruchomościach została przeprowadzona w dniu 14 marca 2019 r. przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w obecności Inspektorów Referatu Finansów Publicznych. Powyżsi podatnicy posiadający

nieruchomości gruntowe zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, na których znajdują się budowle, mieli obowiązek wykazania ich wartości jako podstawy opodatkowania.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają m.in.: budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. W myśl art. 1a ust. 1 pkt 2 wskazanej ustawy, budowla to obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem.

Zadania związane z prowadzeniem i nadzorem w zakresie wymiaru podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości dla osób fizycznych oraz dla osób prawnych należały do Inspektorów Referatu Finansów Publicznych. Nadzór w tym zakresie sprawowali: od 28 kwietnia 2018 r. p. Katarzyna Machalica – Skarbnik Gminy Suszec oraz od 28 sierpnia 2003 r. do 27 kwietnia 2018 r. p. Stanisław Robak – były Skarbnik Gminy Suszec.

Wniosek nr 2

Wszczęć postępowanie podatkowe w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900) wobec podatników o nr kart kontowych 1/54 i 1/74, 1/94 i 1/95, 1/41, 1/1, 16/323, 6/1302, 13/152, 5/232, 6/1240, 2/228, 1/578, 4/696 w celu ustalenia prawidłowej wysokości zobowiązania podatkowego za lata 2014 - 2018, z uwzględnieniem wymogów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 z późn. zm.).

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansów Publicznych w zakresie dokonywania czynności sprawdzających informacje, deklaracje podatkowe na podatek od nieruchomości, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274a § 2, art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900) w związku z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869).

- *W latach 2016 - 2019 (do dnia zakończenia kontroli) na kartach kontowych podatników będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą dokonywano przypisu/odpisu podatku od nieruchomości/lącznego zobowiązania pieniężnego przed dniem wystawienia decyzji podatkowych, zamiast z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego ustalającej wysokość tego zobowiązania. Naruszono tym § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375). W myśl wskazanego przepisu, do udokumentowania przypisów lub odpisów służą m.in. decyzje. W myśl art. 21 § 1 pkt 2, w związku z art. 212 Ordynacji podatkowej (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.),*

zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania.

Powyższe dotyczyło:

- *podatnika o numerze karty kontowej: 5/232, któremu przypisu podatku na karcie kontowej dokonano:
- na rok 2018 w dniu 2 lipca 2018 r. na podstawie decyzji w sprawie zmiany decyzji ostatecznej ustalającej łączne zobowiązanie pieniężne z dnia 2 lipca 2018 r., doręczonej podatnikowi 3 lipca 2018 r.;*
- *podatnika o numerze karty kontowej: 16/323, któremu odpisu podatku na karcie kontowej dokonano:
- na rok 2016 w dniu 10 czerwca 2016 r. na podstawie decyzji w sprawie zmiany decyzji ostatecznej ustalającej łączne zobowiązanie z dnia 10 czerwca 2016 r., doręczonej podatnikowi 15 czerwca 2016 r.;*
- *podatnika o numerze karty kontowej: 6/1302, któremu przypisu podatku na karcie kontowej dokonano:
- na rok 2017 w dniu 16 czerwca 2017 r. na podstawie decyzji w sprawie zmiany decyzji ostatecznej ustalającej łączne zobowiązanie pieniężne z dnia 16 czerwca 2017 r., doręczonej podatnikowi 28 czerwca 2017 r.;*
- na rok 2017 w dniu 28 sierpnia 2017 r. na podstawie decyzji w sprawie zmiany decyzji ostatecznej ustalającej łączne zobowiązanie pieniężne z dnia 28 sierpnia 2017 r., doręczonej podatnikowi 1 września 2017 r.;
- *podatnika o numerze karty kontowej: 13/152, któremu odpisu podatku na karcie kontowej dokonano:
- na rok 2018 w dniu 19 czerwca 2018 r. na podstawie decyzji w sprawie zmiany decyzji ostatecznej ustalającej łączne zobowiązanie pieniężne z dnia 19 czerwca 2018 r., doręczonej podatnikowi 21 czerwca 2018 r.*

Zgodnie z wyjaśnieniami, data przypisu/odpisu decyzji zmieniających wymiar podatku na karcie kontowej jest datą techniczną widoczną w momencie generowania decyzji, a skutek sprawozdawczy następuje w momencie potwierdzenia odbioru decyzji.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji przypisów i odpisów w zakresie podatku należały do Inspektora Referatu Finansów Publicznych. Nadzór w tym zakresie sprawowali od 28 kwietnia 2018 r. p. Katarzyna Machalica – Skarbnik Gminy Suszec oraz od 28 sierpnia 2003 r. do 27 kwietnia 2018 r. p. Stanisław Robak – były Skarbnik Gminy Suszec.

Wniosek nr 4

Zapewnić prawidłowe dokonywanie przypisu, odpisu podatku na kartach kontowych podatników osób fizycznych, zgodnie z wymogami § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze art. 21 § 1 pkt 2, art. 212 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900).

W zakresie dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- *W 2018 r. nieprawidłowo wszczynano postępowania w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a następnie wydano decyzje w tej sprawie, w przypadkach gdy właściciel nieruchomości nie uiszczał opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości podanej w zawiadomieniu, poprzez nieprawidłowe wydawanie decyzji określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które odnosiły się również do miesięcy, za które nie powstał jeszcze obowiązek uiszczenia opłaty.*

Powyższym naruszono art. 6m ust. 2b w związku z art. 6m ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.), zgodnie z którym w przypadku uchwalenia nowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi prezydent miasta zawiadamia właściciela nieruchomości o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyliczonej jako iloczyn nowej stawki opłaty i danych podanych w deklaracji. W takim przypadku właściciel nieruchomości nie jest obowiązany do złożenia nowej deklaracji i uiszcza opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości podanej w zawiadomieniu. W przypadku gdy właściciel nieruchomości nie uiszcza opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości podanej w zawiadomieniu o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, prezydent wydaje decyzję określającą wysokość tej opłaty, stosując wysokość opłaty podaną w zawiadomieniu.

Stwierdzono, że:

- *w dniu 11 września 2018 r. wydano cztery decyzje określające wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od 1 kwietnia 2018 r. (dotyczyło podmiotów o numerach ewidencyjnych: 304, 1076, 2726, 2510),*
- *w dniach 12 września 2018 r. wydano jedną decyzję określającą wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od 1 kwietnia 2018 r. za każdy miesiąc (dotyczyło podmiotu o numerze ewidencyjnym 680)*
- *w dniu 27 września 2018 r. wydano trzy decyzje określające wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od 1 kwietnia 2018 r. za każdy miesiąc (dotyczyło podmiotów o numerach ewidencyjnych: 1402, 618, 223)*
- *w dniu 3 października 2018 r. wydano jedną decyzję określającą wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od 1 kwietnia 2018 r. za każdy miesiąc (dotyczyło to podmiotu o numerze ewidencyjnym 352).*

Decyzja określająca wysokość opłat, powinna odnosić się do tych miesięcy, za które powstał obowiązek jej uiszczenia i za które został on skonkretyzowany. Ponieważ obowiązek uiszczenia opłaty powstaje na mocy art. 6i ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, za każdy miesiąc, przyjąć należy, że opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi powinna być określona już po zakończeniu danego miesiąca. Nie musi przy tym upłynąć termin płatności opłaty, gdyż ten wynika ze stosownej uchwały rady gminy i nie zawsze jest powiązany z danym miesiącem.

Ww. decyzje do dnia zakończenia kontroli stanowiły podstawę do wszczynania postępowania egzekucyjnego zgodnie z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 października 2014 r. w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 131).

Zadania w zakresie przygotowania projektu decyzji określającej wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami należały do obowiązków Inspektora Referatu Finansów Publicznych. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Katarzyna Machalica – Skarbnik Gminy Suszec.

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Suszec w zakresie wszczynania postępowań w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydawania decyzji określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jedynie za miesiące za które powstał obowiązek jej uiszczenia, stosownie do art. 6m ust. 2b w związku z art. 6m ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2018 r. poz. 1454 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869).

W zakresie dochodów z najmu i dzierżawy nieruchomości gminnych:

- *W latach od 2015 r. do dnia zakończenia kontroli nie podejmowano czynności w celu wyegzekwowania od najemców lub dzierżawców gminnych nieruchomości prowadzących działalność gospodarczą nieterminowo regulujących należności z tytułu czynszu najmu lub dzierżawy, zwrotu równowartości 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności zgodnie z art. 10 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 403 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło:

- *najemcy na podstawie umowy najmu z dnia 28 grudnia 2015 r. wraz z aneksem,*
- *najemcy na podstawie umowy najmu z dnia 6 listopada 2015 r.,*
- *dzierżawcy na podstawie umowy dzierżawy z dnia 12 czerwca 2015 r. oraz umowy dzierżawy z dnia 8 września 2015 r.,*
- *dzierżawcy na podstawie umowy dzierżawy z dnia 28 sierpnia 2015 r.,*
- *dzierżawcy na podstawie porozumienia z dnia 31 marca 2017 r.*

Opóźnienia w zapłacie czynszów dotyczyły łącznie 31 faktur i wynosiły od 1 do 110 dni na łączną kwotę 72.724,00 zł.

Zadania w zakresie prowadzenia windykacji należności Gminy z tytułu czynszu dzierżaw i najmu należały do Inspektora w Referacie Finansów Publicznych. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Katarzyna Machalica – Skarbnik Gminy Suszec.

Wniosek nr 6

Przeanalizować terminy płatności należności cywilnoprawnych przez kontrahentów prowadzących działalność gospodarczą, a w przypadku nieterminowych wpłat podjąć działania w celu dochodzenia należności za okres objęty kontrolą, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 118) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansów Publicznych w zakresie egzekwowania należności Gminy, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869).

W zakresie realizacji planu wydatków budżetowych:

- *W 2017 r. dokonano wydatków budżetowych, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki. Naruszono tym art. 44 ust. 1 pkt 3 i art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077).*

Zgodnie z przytoczonymi przepisami, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, a dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Zasada nieprzekraczalności limitów określonych w planie finansowym wydatków wynika również z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

Przekroczenia planu wydatków na łączną kwotę 914,41 zł stwierdzono w zakresie wydatków dotyczących składek na Fundusz Pracy oraz zakupu materiałów na podstawie wystawionych faktur VAT, a poniesionych w następujących działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej:

➤ *w 2017 r. w dziale 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”:*

- *w rozdziale 75412 „Ochotnicze straże pożarne”, § 4120 „Składki na Fundusz Pracy” na dzień 28 grudnia 2017 r. przekroczone plan o 9,97 zł, zwiększenia planu dokonano o kwotę 10,00 zł w dniu 29 grudnia 2017 r.;*

➤ *w 2017 r. w dziale 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”:*

- *w rozdziale 92195 – „Pozostała działalność”, § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia” na dzień 19 grudnia 2017 r. przekroczone plan o 824,44 zł,*
- *w rozdziale 92195 – „Pozostała działalność”, § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia” na dzień 27 grudnia 2017 r. przekroczone plan o 80,00 zł.*

Powyższe wydatki w rozdziale 92195 dotyczyły wydatków do dyspozycji Rad Sołeckich Gminy Suszec, które zostały zapłacone przelewem, a nie jak pierwotnie planowano gotówką, z zaliczki pobranej na wydatki sołeckie. W dniu 28 grudnia 2017 r. dokonano zwrotu stałej zaliczki pobranej na wydatki sołeckie na rachunek Urzędu Gminy Suszec w kwocie 1.000,00 zł.

Zadania związane z zapewnieniem bieżącej kontroli wykonania budżetu, analizy i oceny realizacji budżetu oraz należały do p. Stanisława Robak – byłego Skarbnika Gminy Suszec. Wstępnej kontroli zgodności operacji finansowej z planem finansowym faktur, listy płac stanowiących podstawę do dokonania wydatków, pomimo braku zabezpieczenia w planie finansowym, dokonali: z up. Skarbnika Gminy – Główny Specjalista ds. księgowości w Referacie Finansów Publicznych i p. Stanisław Robak – były Skarbnik Gminy, dokumenty zatwierdził do zapłaty p. Marian Pawlas – Wójt Gminy Suszec.

Wniosek nr 7

Zapewnić dokonywanie wydatków zgodnie z planem finansowym Urzędu Gminy Suszec, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Suszec w zakresie dokonywania zmian planu finansowego oraz dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji finansowej z planem finansowym, mając na uwadze art. 54 ust. 3, art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie księgowości:

- *W okresie od 2014 r. do dnia zakończenia kontroli, nieprawidłowo ujmowano w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Suszec operacje gospodarcze dotyczące objęcia przez Gminę Suszec udziałów w spółkach prawa handlowego, kwalifikując je jako długoterminowe aktywa finansowe przed wydaniem postanowienia sądu rejestrowego. Naruszono tym art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) w związku z art. 262 § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2013 r., poz. 1030 z późn. zm.), stosownie do których do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, natomiast podwyższenie kapitału zakładowego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością następuje z chwilą wpisania do rejestru. W myśl art. 4 ustawy o rachunkowości, zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.*

Powyższe dotyczyło:

- *objęcia udziałów w Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Suszcu:*

- *na kwotę 40.000,00 zł, wkładem pieniężnym, co nastąpiło 16 września 2015 r. zgodnie z postanowieniem KRS, natomiast w ewidencji księgowej na koncie 030 „Długoterminowe aktywa finansowe” ww. operacje ujęto pod datą 20 lipca 2015 r.;*

- *na kwotę 150.000,00 zł, wkładem pieniężnym, co nastąpiło 31 maja 2016 r. zgodnie z postanowieniem KRS, natomiast w ewidencji księgowej na koncie 030 ww. operacje ujęto pod datą 24 kwietnia 2016 r.;*

- *na kwotę 491.880,00 zł, wkładem pieniężnym, co nastąpiło 27 czerwca 2017 r. zgodnie z postanowieniem KRS, natomiast w ewidencji księgowej na koncie 030 ww. operacje ujęto pod datą 24 maja 2017 r.;*

- *na kwotę 126.400,00 zł, wkładem pieniężnym, co nastąpiło 14 stycznia 2019 r. zgodnie z postanowieniem KRS, natomiast w ewidencji księgowej na koncie 030 ww. operacje ujęto pod datą 21 listopada 2018 r.*

Wniesienie wkładu pieniężnego na poczet nabycia udziałów dokonane przed wydaniem postanowienia sądu rejestrowego, powinno zostać ujęte za pośrednictwem konta 240 „Pozostałe rozrachunki”, a po dokonaniu wpisu do rejestru – ujęte na koncie 030 „Długoterminowe aktywa finansowe”.

Stosownie do zasad funkcjonowania ww. konta określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.), konto 030 służyło do ewidencji długoterminowych aktywów finansowych, w szczególności akcji i innych długoterminowych aktywów finansowych, o terminie wykupu dłuższym niż rok. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 030 powinna zapewnić ustalenie wartości poszczególnych składników długoterminowych aktywów finansowych według tytułów.

Zgodnie z wymogami obowiązującego od 1 stycznia 2018 r. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami

Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.), konto 030 służy do ewidencji długoterminowych aktywów finansowych, w szczególności akcji i innych długoterminowych aktywów finansowych, nad którymi jednostka sprawuje kontrolę, o terminie wykupu dłuższym niż rok. Przy czym kontrola ta powinna wynikać w szczególności z przepisów prawa lub z określonego tytułu prawnego. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 030 powinna zapewnić ustalenie wartości poszczególnych składników długoterminowych aktywów finansowych według tytułów.

Ponadto, zgodnie z opisem konta 030 w zakładowym planie kont wprowadzonym w zarządzeniach Wójta Gminy Suszec Nr: FIN. 0050.090.2014 z 31 grudnia 2014 r., FIN.0050.119.2016 z 30 grudnia 2016 r., FIN.0050.116.2017 z 29 grudnia 2017 r., FIN.0050.106.2018 z 31 grudnia 2018 r., w sprawie przyjęcia zasad polityki rachunkowości, wraz ze zmianami, ww. konto służy do ewidencji długoterminowych aktywów finansowych w szczególności akcji i udziałów w obcych jednostkach, akcji i innych długoterminowych papierów wartościowych traktowanych jako lokaty o terminie wykupu dłuższym niż rok oraz innych długoterminowych aktywów finansowych.

W polityce rachunkowości nie wskazano szczegółowych zasad ujmowania w ewidencji księgowej konta 030 udziałów nabytych przez Gminę Suszec.

W procedurach wewnętrznych nie uregulowano sposobu przepływu informacji dotyczących postanowień o wpisie do KRS pomiędzy komórkami organizacyjnymi oraz nie wskazano dokumentu stanowiącego podstawę ujmowania w ewidencji księgowej operacji gospodarczych w związku ze zmianami w stanie długoterminowych aktywów finansowych.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Katarzyny Machalica – Skarbnika Gminy, każdorazowo podwyższenia stanowiły wniesienie wkładu pieniężnego. Po otrzymaniu informacji o przystąpieniu i podpisaniu stosowanych aktów notarialnych, na podstawie pisma z referatu merytorycznie odpowiedzialnego za prowadzenie spraw związanych z inwestycjami związanymi z infrastrukturą wodociągowo-kanalizacyjną, dokonywane były przelewy środków pieniężnych.

Zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości należały do 27 kwietnia 2018 r. do p. Stanisława Robak – byłego Skarbnika Gminy Suszec, a od 28 kwietnia 2018 r. do p. Katarzyny Machalica – Skarbnika Gminy Suszec.

Wniosek nr 8

Uszczegółwić procedury wewnętrzne w zakresie zapewnienia prawidłowego ewidencjonowania operacji objęcia udziałów w spółkach prawa handlowego na koncie 030, na podstawie postanowień sądu rejestrowego, stosownie do art. 4 ust. 2, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351), mając na uwadze zasady funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.) i art. 262 § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 505) oraz ar. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

- *W latach 2014 - 2018 do dnia kontroli, prowadzono ewidencję księgową na koncie 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” na podstawie zakładowego planu kont dla Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej, obowiązującego w powyższym okresie, pomimo że Gmina Suszec prowadziła wspólny rachunek bankowy dla dochodów budżetu (organu) oraz dla dochodów Urzędu Gminy (jednostki).*

Zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.), konto 222 służy do rozliczenia przelewów dochodów między rachunkiem jednostki budżetowej a rachunkiem budżetu.

Tożsame zasady funkcjonowania ww. konta zostały uregulowane w obowiązującym od 1 stycznia 2018 r. załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.).

W sytuacji wspólnego rachunku bankowego dla budżetu (organu) i urzędu stosowanie tego konta nie znajduje uzasadnienia, bezpodstawne jest również wskazywanie tego konta w zakładowym planie kont, co nastąpiło w zarządzeniach Wójta Gminy Suszec Nr: FIN. 0050.090.2014 z 31 grudnia 2014 r., FIN.0050.119.2016 z 30 grudnia 2016 r., FIN.0050.116.2017 z 29 grudnia 2017 r., FIN.0050.106.2018 z 31 grudnia 2018 r.

Zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości, opracowania polityki rachunkowości obowiązującej w Urzędzie Gminy Suszec należały do dnia 27 kwietnia 2018 r. do p. Stanisława Robak – byłego Skarbnika Gminy oraz w okresie od dnia 28 kwietnia 2018 r. do p. Katarzyny Machalica – Skarbnika Gminy Suszec.

Wniosek nr 9

Zaprzestać ewidencjonowania operacji gospodarczych przy wspólnym rachunku bankowym dla urzędu /jednostki/ oraz budżetu /organu/ na koncie 222 Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej oraz dostosować w tym zakresie postanowienia zakładowego planu kont Urzędu Gminy, wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy Suszec Nr FIN.0050.106.2018 z dnia 31 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla jednostki budżetowej Urząd Gminy, mając na uwadze zasady funkcjonowania tego konta określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 561 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Elektronicznie podpisany przez Krzysztof Aleksander Róg

Krzysztof Róg